

Torsdag 17 november 2005

91. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att på ett öppet och tydligt sätt ange de medel den redan har anslagit för "kärnsäkerhet" och "icke-spridning av massförstörelsevapen".
92. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att på ett öppet och tydligt sätt redogöra för de medel som krävs för gemenskapens nödvändiga bidrag till EU:s strategi mot massförstörelsevapen under 2006, och under den period som omfattas av den nya budgetplanen för 2007–2013, i vilken en tydlig åtskillnad skall göras mellan budgetrubrikerna "kärnsäkerhet" och "icke-spridning av massförstörelsevapen".
93. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att för detta ändamål utarbeta en prioriteringslista samt en kostnadsberäkning för de nödvändiga åtgärderna för att uppfylla sitt åtagande inom ramen för G8-gruppens initiativ för globalt partnerskap, samt för att utvidga sina åtgärder utöver OSS för att tillgodose de globala behoven.
94. Europaparlamentet uppmanar rådet, kommissionen och medlemsstaterna att stödja särskilda projekt som genomförs av multilaterala institutioner, såsom IAEA och Organisationen för förbud mot kemiska vapen (OPCW), samt tillhandahålla ekonomiska medel när det är nödvändigt.
95. Europaparlamentet uppmanar i synnerhet medlemsstaterna att tillhandahålla ekonomiska medel när det gäller den särskilda företrädarens prioriteringar för program för kontroll av export och tekniskt stöd.
96. Europaparlamentet anser att konfliktförebyggande åtgärder och krishantering inte bör finansieras med anslag som avsatts för icke-spridning av massförstörelsevapen, och att den höga ambitionsnivå som kommer till uttryck i strategin mot massförstörelsevapen och som stöds av samtliga EU-institutioner och medlemsstater kräver tillbörliga finansiella medel. Parlamentet påminner i detta hänseende om att det blivit allt svårare att finansiera nya initiativ (i synnerhet den förnyade gemensamma åtgärden med Organisationen för förbud mot kemiska vapen (OPCW) och en ny gemensam åtgärd till stöd för BTV-konventionen) med medel från budgeten för GUSP eller för olika gemenskapsinstrument.
97. Europaparlamentet föreslår därför att man i samband med diskussionerna om budgetplanen för 2007–2013 ser över det befintliga interinstitutionella avtalet av den 6 maj 1999 och skapar en särskild budgetpost i EU:s budget för att finansiera all verksamhet som rör massförstörelsevapen, oavsett om verksamheten faller inom gemenskapens eller GUSP:s ramar, och under beaktande av deras respektive beslutsförfaranden samt rådets, kommissionens och den personliga företrädarens befogenheter.

*
* *
*

98. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådets ordförandeskap, rådet, kommissionen, medlemsstaternas regeringar och parlament, FN:s generalsekreterare, Förenade staternas, Rysslands, Kinas, Israels, Indiens, Pakistans, Irans och Nordkoreas regeringar och parlament samt till alla övriga stater som är parter i NPT och medlemmar i IAEA.

P6_TA(2005)0440

Försvarsupphandlingar

Europaparlamentets resolution om grönboken om försvarsupphandlingar (2005/2030(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 95 och 296,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/18/EG av den 31 mars 2004 om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av byggtreprenader, varor och tjänster⁽¹⁾, särskilt artikel 10,

⁽¹⁾ EUT L 134, 30.4.2004, s. 114.

Torsdag 17 november 2005

- med beaktande av EG-domstolens rättspraxis⁽¹⁾,
- med beaktande av artikel 45 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd samt yttrandena från utskottet för utrikesfrågor samt utskottet för industrifrågor, forskning och energi (A6-0288/2005), och av följande skäl:

- A. I artikel 296 i fördraget fastställs ett undantag som innebär att varje medlemsstat får skydda sina väsentliga säkerhetsintressen i fråga om tillverkning av eller handel med vapen, ammunition och krigsmateriel. Enligt samma artikel får de åtgärder som vidtas inte försämra konkurrensvillkoren på den gemensamma marknaden vad gäller varor som inte är avsedda speciellt för militärändamål men trots detta sker det ofta överträdelse av denna bestämmelse.
- B. Enligt artikel 10 i direktiv 2004/18/EG skall direktivet tillämpas på kontrakt inom försvarsområdet, dock med iakttagande av artikel 296.
- C. EG-domstolen har fastslagit att artikel 296 inte utgör något allmänt, automatiskt undantag, att tillämpningen av denna artikel måste motiveras från fall till fall, att den endast får åberopas om detta är nödvändigt för att uppnå målet att skydda relevanta säkerhetsintressen samt att bevisbördan måste ligga på den berörda medlemsstaten.
- D. Försvarsupphandlingarna är av stor ekonomisk betydelse för EU:s inre marknad, medlemsstaterna har ett ansträngt budgetläge, medlemsstaterna nödgas begränsa utgifterna i sin budget och försvarsutgifterna utgör en stor börda för skattebetalarna.
- E. Försvarsmarknaderna har vissa särdrag, särskilt när det gäller statens nyckelroll, säkerhetsaspekten vid upphandling av försvarsmateriel samt de fragmentariska marknadsstrukturernas särskilda egenskaper, vilket till exempel visar sig i det mycket begränsade antalet leverantörer och köpare, och som i vissa fall tar formen av monopol.
- F. Den splittrade försvarsmaterielmarknaden i Europa bidrar också till den svaga europeiska militära förmågan.
- G. De vattentäta skotten mellan försvarsmaterielmarknaderna bidrar också till den bristande standardiseringen, vilket har lett till en otillräcklig driftskompatibilitet mellan systemen i Europa. Detta försvårar samarbetet vid internationella insatser.
- H. Med 25 olika gällande regelverk för upphandlingar försvåras genomförandet av den europeiska handlingsplanen för kapaciteter European Capabilities Action Plan (ECAP).
- I. När det gäller försvarsmateriel består den relevanta kundkretsen uteslutande av regeringarna i de 25 medlemsstaterna, varav sex medlemsstater står för 90 procent av försvarsinköpen och till viss del själva har intressen i försvarsindustrin.

1. Europaparlamentet välkomnar grönboken som lades fram av kommissionen den 23 september 2004 (KOM (2004) 0608) och stöder kommissionen i dess strävanden att stegvis bygga upp en europeisk marknad för försvarsmateriel med mer insyn och större öppenhet mellan medlemsstaterna. Syftet är att öka den ekonomiska effektiviteten inom denna sektor, utan att bortse från dess särdrag samt att öka konkurrenskraften och den gemensamma säkerheten för alla EU:s medlemsstater.

2. Europaparlamentet tar det uppdrag som fastställs genom fördragen, som skall föras vidare genom det europeiska konstitutionsfördraget, på allvar, nämligen att den europeiska sammanhållningen bör stärkas även genom försvarssamarbete.

⁽¹⁾ Särskilt domarna i mål C-222/84, Johnston (REG 1986, s.1651), och i mål C-414/97, kommissionen mot Spanien (REG 1999, s.I-5585).

Torsdag 17 november 2005

3. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och industrin att släppa de förbehåll mot en alleuropeisk försvarsmarknad som man har haft under flera decennier och att inleda en ny samarbetsfas med en innovativ strategi.
4. Europaparlamentet instämmer med kommissionen om att den nuvarande principen om rimlig kompensation ("juste retour"-principen) och kompensationer för militär upphandling leder till en omfattande snedvridning av konkurrensen och en konstlad arbetsfördelning mellan näringslivets aktörer, samt i hög grad hindrar effektiviteten i de offentliga upphandlingarna.
5. Europaparlamentet instämmer med kommissionen om att en europeisk försvarsmarknad är nödvändig för att minska de militära utgifterna och för att tillverkningen av militärmateriel skall bli mer kostnads-effektiv i de europeiska skattebetalarnas intresse.
6. Europaparlamentet understryker att just med tanke på skapandet av en effektivare europeisk försvars-industri är det nödvändigt att unionens ställning som civilmakt inte ifrågasätts.
7. Europaparlamentet poängterar att industrins ökade produktivitet skall utnyttjas för att skydda de euro-peiska soldater som är i insats och komma EU-medborgarna till gagn.
8. Europaparlamentet påpekar att EU måste göra allt för att, när det gäller försvarsupphandlingar, främja en harmonisering och standardisering i enlighet med vedertagna NATO-normer för interoperabilitet och i enlighet med kraven i den europeiska försvars- och säkerhetspolitiken. Parlamentet påpekar även att alla medlemsstater bör prioritera att åtgärda bristerna i den europeiska handlingsplanen för kapaciteter (ECAP).
9. Europaparlamentet instämmer med kommissionen om att allt bör göras för att förmå de nationella försvarsupphandlingsorganen att upphöra med den allmänna praxisen att utnyttja undantaget i artikel 296 samt att vidta åtgärder för att se till att försvarsupphandlingar i större utsträckning omfattas av gemenskaps-lagstiftningen istället för nationell lagstiftning.
10. Europaparlamentet anser att kommissionen både bör anta ett tolkningsmeddelande, där kommissio-nen ger uttryck för sin vilja att sätta stopp för missbruket av artikel 296, och utarbeta ett nytt direktiv för upphandling av vapen, ammunition och krigsmateriel enligt artikel 296 som är anpassat efter de speciella förhållandena på försvarsområdet.
11. Europaparlamentet anser att tolkningsmeddelandet skall förklara tillämpningen av artikel 296 mot bakgrund av EG-domstolens rättspraxis och framför allt klargöra vilka produktgrupper som omfattas, vilka steg i förfarandet för försvarsupphandlingar som berörs av undantaget samt räckvidden för väsentliga säker-hetsintressen.
12. Europaparlamentet anser att de nationella säkerhetsintressena skall tolkas i snäv bemärkelse eftersom medlemsstaterna redan är ömsesidigt beroende av varandra inom områden som valuta och energi. Europa-parlamentet ifrågasätter i vad mån det överhuvudtaget finns anledning att i dagsläget göra åtskillnad mellan nationella säkerhetsintressen och gemensamma europeiska säkerhetsintressen.
13. Europaparlamentet anser att, med hänsyn till att artikel 296 endast kan ändras genom en ändring av fördraget, skulle det även vara möjligt att medlemsstaterna själva förpliktar sig att återropa undantaget i enstaka fall. Samtidigt välkomnar parlamentet industrins åtagande att delta i utvecklandet av en uppföran-dekod för försvarsupphandling.
14. Europaparlamentet är medvetet om att det klassiska direktivet om offentlig upphandling av krigs-materiel inte är särskilt lämpligt med hänsyn till de speciella förhållanden som råder på försvarsområdet.
15. Europaparlamentet anser att såväl obligatoriska som valfria instrument bör övervägas vid upphand-lingsförfarandet, att fokus måste ligga på att åstadkomma ökad öppenhet och rättvisa vid kontraktstilldel-ning. Vid sidan av det egentliga varuinköpet måste även andra aspekter beaktas, t.ex. forskning och utveck-ling, offsetavtal, underhåll, reparationer, extrautrustning och utbildning.

Torsdag 17 november 2005

16. Europaparlamentet anser att möjligheterna till förhandlingar i samband med sådana upphandlingsförfaranden är väsentliga, i synnerhet när standardprodukter inte omfattas.

17. Europaparlamentet anser att det krävs ett intensivt samråd med de berörda parterna när förslaget till direktiv utarbetas och framhåller att det krävs en konsekvensbedömning för företagen men även en konsekvensbedömning avseende de yttre förbindelserna.

18. Europaparlamentet poängterar att det finns många små och medelstora företag inom denna sektor, vilka präglas av en hög specialisering och effektivitet. Europaparlamentet hoppas att små och medelstora företag med både militär och civil teknologi kommer att kunna dra dubbel fördel av marknadsöppningen.

19. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att aktivt samarbeta med kommissionen om detta nya direktiv och att uppdra åt Europeiska försvarsbyrån (EDA) att som ett första steg utarbeta en uppförandekod för försvarsupphandlingar i den mening som avses i artikel 296. Europaparlamentet anser att denna uppförandekod skall tillämpas för avtal som omfattas av artikel 296 i syfte att skapa större konkurrens och öppenhet inom denna sektor. De nationella parlamenten måste göras delaktiga i denna process i överensstämmelse med respektive lands nationella lagstiftning. Vidare skall Europaparlamentet höras.

20. Europaparlamentet anser att uppförandekoden bör

- a) förse medlemsstaterna med en samrådsmekanism för FoU och upphandling,
- b) definiera förutsättningarna för undantag enligt artikel 296 och garantera nödvändig öppenhet kring skälen till undantagen och icke-offentliggörande av information,
- c) informera om policyn för gränsöverskridande konkurrens och förmedling av försvarsmateriel,
- d) informera om regler för rättvis konkurrens och statligt stöd för att undvika snedvridning av konkurrensen,
- e) tillhandahålla kriterier för bedömning av leverantörernas behörighet och för urvalet av dem,
- f) fastställa de grundläggande kriterierna för en europeisk marknad för försvarsmateriel, vilka på medellång sikt, beroende på vilka framsteg som görs för att utveckla marknaden, kunde utvecklas till ett direktiv om vapen, ammunition och krigsmateriel, som tar upp medlemsstaternas viktigaste säkerhetsintressen.
- g) ange allmänna riktlinjer för hur kompensationsaffärer skall hanteras.

21. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att föra ett nära samarbete med EDA och parallellt med detta utarbeta en omfattande handlingsplan med kompletterande åtgärder inom närliggande områden, såsom säkerhet vid anskaffning, transport och export, vilket är nödvändigt för att skapa förutsättningar för en rättvis konkurrens inom Europeiska unionen och för att erhålla tillförlitlig marknadsstatistik.

22. Europaparlamentet anser att framgångarna med den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken liksom den inre marknaden har skapat förutsättningar för att man äntligen skall våga ta nya steg inom detta viktiga område.

23. Europaparlamentet påtalar en rad olika hinder för konkurrensutsatt kontraktstilldelning som inte beror på särdragen i offentlig upphandling i sig, t.ex.

- begränsningar av gränsöverskridande handel med vapen inom EU,
- politisk påverkan i samband med kontraktstilldelning,
- starkt statligt inflytande över försvarsindustrin,

Torsdag 17 november 2005

- brister i stödkontrollen,
- bristande forskningssamarbete (även inom EU:s forskningspolitik),
- avsaknad av övergripande marknadsvillkor,

och uppmanar kommissionen att vidta lämpliga åtgärder parallellt med detta initiativ för att ta itu med dessa problem.

24. Europaparlamentet betonar nödvändigheten av att iaktta försiktighet när det gäller handelskontakter med tredjeländer såväl med avseende på vapnens slutliga destinationsort som beträffande de ekonomiska och sociala förhållandena samt respekten för de mänskliga rättigheterna i inköpsländerna.

25. Europaparlamentet medger att problemen med försvarsupphandlingarna inom EU delvis har att göra med att det inte finns någon ömsesidighet mellan EU och Förenta staterna. Europaparlamentet ställer således frågan om man borde råda de nationella försvarsupphandlingsorganen att göra fler uppköp inom Europa för att strategiskt stärka den europeiska försvarsindustrin inom vissa sektorer. Europaparlamentet är övertygat om att den nya EU-lagstiftningen om försvarsupphandlingar inte bör användas som ett redskap av amerikanska företag för att ensidigt infiltrera de europeiska marknaderna för försvarsupphandlingar.

26. Europaparlamentet påpekar samtidigt att ett grundläggande villkor skall vara att alla medlemsstater efterlever Europeiska unionens gemensamma militära förteckning (utrustning som omfattas av Europeiska unionens uppförandekod för vapenexport) som rådet antog den 25 april 2005⁽¹⁾. Parlamentet uppmanar kommissionen att kontrollera och utvärdera efterlevnaden av denna förteckning.

27. Europaparlamentet anmodar kommissionen att – tillsammans med Europeiska försvarsbyrån – lägga fram långsiktiga förslag om hur EU:s marknader för försvarsupphandlingar bättre kan sammankopplas med marknaderna i Förenta staterna och andra länder som Ukraina, samt även Ryssland inom vissa sektorer, för att möjliggöra både ett större urval och en effektivare specialisering.

28. Europaparlamentet ber kommissionen att undersöka om medlemsstaterna i vissa fall klassificerar produkter och teknologi med dubbla användningsområden som militära produkter, och om medlemsstaterna därigenom undviker att omfattas av EU:s lagstiftning om offentlig upphandling.

29. Europaparlamentet framhåller betydelsen av Europeiska försvarsbyrån och andra organ som för närvarande är inblandade i upphandlingen av försvarsmateriel.

30. Europaparlamentet instämmer i att en mindre splittrad försvarsmaterielmarknad leder till att industrins konkurrenskraft ökar genom större produktserier, bättre avkastning från forskningen och ökade avsättningsmöjligheter på världsmarknaden. Parlamentet betonar samtidigt att de frivilliga exportbegränsningar genom tredjeländer, som anges i uppförandekoden för vapenexport från 1998, måste tillämpas utan inskränkningar.

31. Europaparlamentet anser att marknadsöppningen utgör en förutsättning för att den ekonomiskt lönsamma försvarsindustrin i EU skall kunna stärkas, för utvecklingen av en fristående och kraftfull industriell bas, för kostnadseffektivare upphandlingar och för att den nödvändiga försvarskapaciteten skall säkerställas. Parlamentet konstaterar även att den ofrånkomligt tilltagande koncentrationen inom försvarsindustrin måste bli föremål för en intensivare uppföljning och kontroll från kommissionens sida (GD Konkurrens) beträffande tillämpningen av gemenskapens konkurrensrätt, så att massproduktionens fördelar inte hotas av sektorsbundna monopol liksom företagens därmed sammanhängande marknadsställning.

32. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen och medlemsstaternas regeringar.

(¹) EUT C 127, 25.5.2005, s. 1.